

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rymanowie

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Rymanowie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) Skuteczności i efektywności działania,
- 2) Wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) Przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) Zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Rymanowie oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszeniu się i bankach zrzeszających,
- 3) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach,
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§3

Funkcja kontroli

1. Na funkcje kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§4

Struktura Sytemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Rymanowie system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych liniach obrony:
 - 1) Pierwsza linia obrony to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej;
 - 2) Na drugi poziom (linię obrony) składa się co najmniej:
 - zarządzanie ryzykiem realizowane przez specjalnie do tego powołane stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku niezależne od zarządzania ryzykiem w ramach Pierwszej linii obrony, w tym.: Stanowisko Kontroli Wewnętrznej, Stanowisko Wierzytelności Trudnych, Stanowisko Analityk Kredytowy oraz Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz;
 - działalność komórki ds. zgodności.Do drugiej linii zalicza się również działalność Komitetów Kredytowych Centrali/Oddziałów, Komitet zarządzania ryzykami i analiz, Członków Zarządu z pominięciem członka Zarządu odpowiedzialnego za pion handlowy.
 - 3) Trzecia linia obrony to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, 00-844 Warszawa, której akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer KRS 0000572997, nr NIP 527-27-43-717.
2. Schemat struktury systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rymanowie został przedstawiony w załączniku nr 1.

§5

Kontrola realizowana w ramach Pierwszej linii obrony

1. Celem kontroli realizowanej w ramach Pierwszej linii obrony jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§6

Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych w ramach Pierwszej linii obrony oraz z zachowaniem zasady braku konfliktów interesów w realizacji czynności kontrolnych.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli w ramach Pierwszej linii obrony oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
3. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność stanowiska kontroli wewnętrznej i komórki ds. zgodności.

§7

Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych w ramach Pierwszej i Drugiej linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§8

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcje kontroli, stanowisko kontroli wewnętrznej oraz komórkę ds. zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowisku kontroli wewnętrznej oraz komórce ds. zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników na tych stanowiskach.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze stanowiskiem kontroli wewnętrznej i komórką ds. zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej lub Komitetowi Audytu, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa ust. 4.
7. Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

§9

Komitet Audytu

1. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.
2. Komitet Audytu, przynajmniej raz w roku, opiniuje funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. Opinia przekazywana Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rymanowie sporządzana jest na podstawie:
 - 1) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
 - 2) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
 - 3) raportów z działalności komórki ds. zgodności i stanowiska kontroli wewnętrznej.

§10

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska kontroli wewnętrznej, komórki ds. zgodności, innych komórek pełniących funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii obrony, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska kontroli wewnętrznej i komórki ds. zgodności.
4. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rymanowie corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii

obrony systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:

- 1) informacja na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
 - 2) kwartalne raporty dotyczące wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
 - 3) raporty z działalności komórki ds. zgodności i stanowiska kontroli wewnętrznej;
 - 4) opinia Komitetu Audytu w zakresie funkcjonowania i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
 - 5) informacja Zarządu, o której mowa w §8 ust. 5 niniejszego dokumentu;
 - 6) ocena Rady Nadzorczej Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie dotycząca adekwatności i skuteczności audytu wewnętrznego sprawowanego w Banku przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni.
5. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie.
6. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rymanowie przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu Banku.
7. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rymanowie:
- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Rymanowie dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku Spółdzielczego w Rymanowie;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank Spółdzielczy w Rymanowie.
7. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia o wynikach oceny, o której mowa w ust.3.